

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΕ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 173, ΙΟΥΛΙΟΣ 1998

Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. (0656) 31244 (0651) 76734

Μεγάλα έργα στην επαρχία Μετσόβου ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΗΛΙΟΥ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΥΔΡΟΚΙΝΗΣΗΣ ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ

Δυο μεγάλα έργα της επαρχίας Μετσόβου εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα ΣΑΝΑ 2. Πρόκειται για το Χιονοδρομικό Κέντρο Ανηλίου και το Μουσείο Υδροκίνησης Ανθοχωρίου.

Το Χιονοδρομικό Κέντρο θα δημιουργηθεί στη θέση «Γκιουζέλ Τεπέ» της Κοινότητας Ανηλίου.

Το έργο περιλαμβάνει:

Εγκατάσταση εναέριου χιονοδρομικού αναβατήρα μήκους 800 μέτρων περίπου, με σταθερά καθίσματα δυναμικότητας 600 ατόμων την ώρα σε υψόμετρο 1.900 μέτρων, προϋπολογισμού 250 εκατομ. δρχ.

Βελτίωση του δρόμου Ανηλίου - βρύση Τούρκου, μήκους 7,5 χμ., προϋπολογισμού 250 εκατομ. δρχ.

Το Μουσείο Υδροκίνησης Ανθοχωρίου θα δημιουργηθεί στη θέση του συγκροτήματος όπου λειτουργεί σήμερα η νεροτριβή, ενώ παλαιότερα λειτουργούσε και υδρόμυλος καθώς και μαντάνι.

Το Μουσείο θα δέχεται επισκέπτες με οργανωμένες ομάδες που θα ενημερώνονται στα θέματα της παραδοσιακής τεχνολογίας παράλληλα με την αναψυχή.

Το έργο είναι προϋπολογισμού 151 εκατομ. δρχ.

Θεμελιώθηκε το Υδροηλεκτρικό έργο Ανατολικής

Το μικρό υδροηλεκτρικό έργο Ανατολικής θεμελιώθηκε από το Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαρμπαλά.

Πρόκειται για το πρώτο μικρό υδροηλεκτρικό στην Ήπειρο που κατασκευάζεται από ιδιώτη και συγκεκριμένα από την «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.» στην Κοινότητα Ανατολικής. Είναι προϋπολογισμού 350 εκατομ. δρχ. και συγχρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ενέργειας και θα ολοκληρωθεί εντός του 1999.

Η ενέργεια που θα παράγεται θα εξυπηρετεί 350 σπίτια και θα δημιουργηθούν αρκετές θέσεις εργασίας.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΝΟΜΑΡΧΗ ΣΤΗ Μ. ΓΟΤΙΣΤΑ

Ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαρμπαλάς επισκέφθηκε την Κοινότητα Μεγάλης Γότιστας και ιδίως τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων που έγιναν στο χωριό, ιδίως τη γέφυρα προσπέλασης προς τους βοσκοτόπους.

Επισκέφθηκε επίσης τον οικισμό Μπαλντούμα και συζήτησε με τους κατοίκους τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ

Ο Δήμος Μετσόβου εξέδωσε έναν πρωτοποριακό ορειβατικό χάρτη της Βόρειας Πίνδου, από Μέτσοβο μέχρι Σαμαρίνα.

Συγκεκριμένα ο χάρτης εκδόθηκε από την Αναπτυξιακή Επιχείρηση Δήμου Μετσόβου και τον

Φυσιολατρικό Σύλλογο «Κουλάκης Πίχτος», με τη χορηγία της επιχείρησης «Κατώγι» - Οινοποιητική Α.Ε.

Ο χάρτης περιλαμβάνει τα παλιά μονοπάτια των караβανιών και πλούσιο υλικό για όσους θέλουν να περπατήσουν την Πίνδο.

Ο χάρτης έχει διανεμηθεί στα χωριά της περιοχής και θα διανέμεται επίσης από τα γραφεία του ΕΟΤ Ηπείρου.

ΜΕΓΑΛΗ ΔΩΡΕΑ ΣΤΟΝ Ι. ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

Ο Ιωάννης Β. Μπαρμπαλιός, στη μνήμη της συζύγου του Παναγούλας, κατασκεύασε το προστέγασμα του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου, από τη Δυτική είσοδο.

Πρόκειται για μια αξιόλογη παραδοσιακή κατασκευή, χτισμένη με υλικά του τόπου, που συνδυάζεται με τον όλη αρχιτεκτονική του Ναού.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Δεματίου πήρε τις παρακάτω αποφάσεις:

1) Ενέκρινε το αποτέλεσμα της δημοπρασίας του έργου βελτίωσης κοινωτικών δρόμων, προϋπολογισμού 15 εκατομ. δρχ., στον Κων/νο Παταζώη, με έκπτωση 15%.

2) Αποφάσισε την αντικατάσταση τμήματος του δικτύου ύδρευσης Πλάκας.

3) Αποφάσισε τη χαλικόστρωση του δρόμου από γέφυρα μέχρι Ξηταίους.

4) Ψήφισε πίστωση 600.000 δρχ. για την τοποθέτηση κάγκελων στο Νεκροταφείο Δεματίου

ΖΗΜΙΕΣ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΒΟΥΤΣΑΣ

Μεγάλες ζημιές σημειώθηκαν στις τοιχογραφίες της Μονής Βουτσάς, εξαιτίας της υγρασίας, η οποία συσσωρεύτηκε στους τοίχους, μετά από τις εργασίες αναστήλωσης που γίνονται στο ονομαστό μοναστήρι της περιοχής του Ζαγορίου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας προς τον Πρόεδρο και το Κοινοτικό Συμβούλιο, επειδή κατανόησε το πρόβλημα που είχαμε με την ύδρευση των σπιτιών μας στους Μηλιωτάδες και αντικατέστησαν τα παλιά δίκτυα με νέο σύγχρονο δίκτυο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΖΩΗΣ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

Γράφει η Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου

Η Αγία Μαρίνα είναι ένα από τα δέκα εξωκλήσια του χωριού μας. Είναι χτισμένη στο βορειοανατολικό άκρο του χωριού μας.

Είναι άγνωστο σε μας πότε πρωτοχτίστηκε η εκκλησία αυτή. Κατά καιρούς βέβαια έχει ανακαινιστεί από χωριανούς μας.

Άγνωστο είναι και πότε έχει καθιερωθεί και το πανηγύρι της. Πάντως χάνεται στα βάθη των χρόνων. Παραδόσεις αναφέρονται σε ελάφι που παρουσιαζόταν εκεί ανήμερα της γιορτής της που το έσφαζαν, το μαγείρευαν και έτρωγαν όλοι οι πανηγυριώτες. Σταμάτησε να έρχεται καθώς αναφέρεται, όταν το έσφαξαν κουρασμένο.

Το πανηγύρι όμως της Αγίας Μαρίνας δεν σταμάτησε ποτέ. Και στο πανηγύρι αυτό δεν πήγαιναν μόνο όλοι οι χωριανοί μας αλλά ερχόταν πολλοί από την

Πέτρα, από τα Σιτσαίνα, από το Περίστερι και από τη Γότιστα.

Οι Δεματάτες ετοιμάζονταν από μέρες για το πανηγύρι της Αγίας Μαρίνας στα μέσα του καλοκαιριού. Και οι ταξιδεμένοι χωριανοί προσπαθούσαν την εποχή αυτή να βρίσκονται με άδεια στο χωριό για το πανηγύρι. Εκεί αφού εκκλησιάζονταν το πρωί, μετά τη Λειτουργία βλέπονταν μεταξύ τους, χαιρετούσαν τους ταξιδεμένους, συζητούσαν θέματα που αφορούσαν το χωριό ή και ατομικά.

Εν τω μεταξύ στήνονταν μεγάλο γλέντι με δυο ή τρεις κομπανίες όργανα παραδοσιακά χωρίς μεγάφωνα. Οι τραγουδιστές ήταν συνήθως από την περιοχή μας και τα τραγούδια τους επίσης από την περιοχή.

Όταν έφτανε το μεσημέρι όλοι οι πανηγυριώτες έστρωναν εκεί το τραπέζι με τα φαγητά που έφερναν από το σπίτι τους. Την πρώτη θέση κατείχαν οι πίτες που οι γυναίκες εκεί παρουσίαζαν την τέχνη τους. Το τραπέζι στρώνονταν κάτω στο χώμα, αφού έστρωναν κιλίμια για να κάθονται και στη μέση ένα πανί, ένα τραπεζομάντιλο, όπου άπλωναν τα φαγητά, το ψωμί, την πίτα και έχοντας την βουτσέλα με το κρασί ή το κρύο νερό από τη βρύση της Αγίας Μαρίνας που έτρεχε εκεί κοντά στην εκκλησία.

Η κάθε παρέα, που αποτελούνταν από το συγγενολόδι έστρωνε τραπέζι στο ίδιο μέρος κάθε χρόνο. Αυτό το ήξεραν όλοι και αν τυχόν έλειπαν από κάποιο γεγονός, συνήθως λυπητερό, η θέση έμενε άδεια. Και οι κοντοχωριανοί είχαν και εκείνοι τη θέση τους.

Την ώρα του φαγητού τα όργανα σταμάταγαν να τραγουδούν στη θέση τους και πήγαιναν σε κάθε παρέα στο τραπέζι τους και τους τραγουδάγαν διάφορα επιτραπέζια τραγούδια, ανάλογα με τα γούστα της παρέας συνοδεύοντάς τους και εκείνοι. Αφού περνούσαν από όλες σχεδόν τις παρέες οι οργανοπαίχτες ξαναπήγαιναν στη θέση τους και συνεχίζονταν ο διπλός χορός και τα τραγούδια, πάντα στρωτά και παλιά. Το γλέντι κράταγε ως αργά το βράδυ και τη νύχτα φόρτωναν τα πράγματα στα ζώα και ξεκίναγαν για τα σπίτια τους.

Το πανηγύρι εκείνο και όλα τα άλλα τότε ήταν και νυφοπάζαρο. Πήγαιναν εκεί αγόρια και κορίτσια και βλέπονταν, γίνονταν συνοικέσια που τα έκαναν συνήθως οι μεγαλύτεροι χωρίς να έχουν γνώση πολλές φορές τα παιδιά.

Τα χρόνια εκείνα ήταν πολύ ωραία τα πανηγύρια. Η περιοχή γύρω από την εκκλησία γέμιζε κόσμο ακόμη και η πλαγιά ήταν γεμάτη κόσμο το μεσημέρι.

Τα τελευταία χρόνια το πανηγύρι έχει αρχίσει να

χάνει αυτή την αίγλη. Ο κόσμος αρχίζει να λιγοστεύει, αν και οι ταξιδεμένοι χωριανοί και μέχρι σήμερα, προσπαθούν να είναι εδώ στο πανηγύρι της Αγίας Μαρίνας, έχοντας μαζί τους και τα παιδιά τους, που έρχονται ίσως και για πρώτη φορά στο χωριό και βέβαια και στο πανηγύρι.

Όμως σιγά-σιγά το πανηγύρι σβήνει. Βέβαια ο εκκλησιασμός γίνεται αλλά η διασκέδαση και το στρώσιμο του τραπέζιού εκεί σταματά. Κάθε χρόνο και

λιγότεροι μένουν κατά τη διάρκεια της ημέρας εκεί. Η φετινή Δε χρονιά ήταν η χειρότερη. Αν και στην εκκλησία το πρωί ήταν πολλοί προσκυνητές, έγινε και αρτοκλασία και επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των τριών εθελοντών Κρητικών που έπεσαν για την Πατρίδα στον πόλεμο του 1912-13, μετά άρχισαν να φεύγουν. Πολλοί μάλιστα είχαν τα φαγητά μαζί τους, αλλά επειδή έφευγαν άλλοι, έφευγαν και εκείνοι. Αν και φαγητά να μην είχαν μαζί τους, σήμερα ψήνουν σουβλάκια στο προαύλιο της εκκλησίας, έχουν ψωμάκια, υπάρχουν αναψυκτικά και ποτά, το κινητό μαγαζάκι και έτσι ο κάθε ένας μπορεί άνετα να μείνει και να φάει εκεί, καθότι υπάρχει και τρεχούμενο κρύο νερό στη βρύση της Αγίας Μαρίνας. Και έφτασε στο σημείο να μένουν μόνο δυο παρέες για φαγητό φέτος στο χώρο της Αγίας Μαρίνας, ο ιερέας του χωριού Πέτρος Παπαχρήστος με την παρέα του και ο ξενιτεμένος Χρήστος Παππάς με την παρέα του. Πολύ λυπηρό αυτό και ας ευχηθούμε να μην ξανασυμβεί. Η παραμονή των χωριανών στον ιερό εξοχικό χώρο της Αγίας Μαρίνας ανήμερα της γιορτής της εκεί έχει πολλά να προσφέρει στους χωριανούς και ειδικά στους νέους μας. Παλιά το πανηγύρι ήταν το νυφοπάζαρο, σήμερα όμως είναι ο χώρος των γνωριμιών. Εκεί οι ταξιδεμένοι νέοι γνωρίζουν τους μεγαλύτερους χωριανούς, γνωρίζουν για πρώτη φορά πολλούς συγγενείς τους, παρακολουθούν αφηγήσεις συμβάντων στο χωριό και βλέπουν από μακριά πολλές τοποθεσίες, πολλά ερειπωμένα σπίτια και ερημωμένες γειτονιές, ζουν την παράδοση μέσα από τα παλιά δημοτικά τραγούδια, τους χορούς από ηλικιωμένους χωριανούς και έτσι φωλιάζει μέσα τους η νοσταλγία για το χωριό και η αγάπη προς τους ανθρώπους του χωριού τους. Συγκρίνει τα ρυτιδωμένα πρόσωπα και τα ροζιασμένα χέρια των ανθρώπων του χωριού και τα αντίθετα των ανθρώπων των πόλεων.

Όλες αυτές οι παραστάσεις του υπαίθριου πανηγυριού μένουν μέσα στο μυαλό τους και οπωσδήποτε περιμένουν πότε πάλι θα βρεθούν σε ένα παρόμοιο χώρο του χωριού τους. Τα νυχτερινά γλέντια των πανηγυριών ή άλλων εκδηλώσεων δεν προσφέρουν στους νέους αυτές τις, ωραίες παραστάσεις και δεν μένει τίποτα το ποθητό στις αναμνήσεις τους. Το χωριό μας έχει πάρα πολλούς νέους που είναι διασκορπισμένοι σε πολλά μέρη της γης και κάθε χρόνο στο πανηγύρι τυχαίνει να βρίσκονται πολλοί εδώ και ειδικά στο πανηγύρι της Αγίας Μαρίνας. Ας τα βοηθήσουμε και μεις να πάρουν μαζί τους τις καλύτερες αναμνήσεις, τις ρυτιδωμένες μορφές των ανθρώπων του χωριού, τα ωραία ήθη και έθιμά μας, την καλοσύνη, τη φιλοξενία για την οποία φημίζονταν τα παλιά χρόνια το χωριό μας.

Να βοηθήσουμε όλοι να αναβιώσουν όλα τα πανηγύρια του χωριού μας και ας πάμε με τα αυτοκίνητα, ας βάλουμε πάνω τις καρέκλες και τα τραπέζια. Να τραβήξουμε εμείς μπροστά και σίγουρα οι νεώτεροι θα μας ακολουθήσουν. Τα ημερήσια πανηγύρια να ξανάκρατήσουν όλη μέρα, κάτω από τα πελώρια δέντρα των εκκλησιών. Και τότε οι ξενιτεμένοι χωριανοί μας θα κάνουν κάθε τρόπο να βρίσκονται

κοντά μας τέτοιες μέρες με τα παιδιά τους για να βιώσουν την παράδοση του τόπου μας.

Θέληση χρειάζεται και όλα θα επιτευχθούν.

Του χρόνου, πρώτα ο Θεός, όλοι οι πανηγυριώτες της Αγίας Μαρίνας να φάνε εκεί και να μείνουν ως το βράδυ!